GRAIUL ROMÂNESC

ORGAN AL SOCIETĂȚII GRAIUL ROMÂNESC

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 33, ETAJUL II
(CASA FRASCATTI)

IESE LUNAR SUB SUPRAVEGHEREA UNUI COMITET

ABONAMENTUL ANUAL LEI 100
IN STRĂINĂTATE INDOIT

ANUL V, No. 2. FEBRUARIE 1931

CUPRINSUL

PREȚUL LEI 10

REGIA M. O., IMPRIMERIA NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI

Banca Românească
Str. Smârdan.

LO

Articolele, revistele şi ziarele în schimb precum şi orice fel de informaţiuni în legătură cu redactarea revistei se adresează d-lui SIMION C. MÂNDRESCU, Str. Paris No. 29, Bucureşti III, iar cererile de abonamente, abonamentele şi tot ce se referă la administrarea ei: Calea Victoriei 33, Etajul II (Casa Frascatti)

CITIŢI:

Ziare ale Românilor de peste hotare:
„NĂDEJDEA" Ziarul partidului român din reg. S. H. S. Vrsac (Vârşet)
„AMERICA" Cleveland, Ohio (U. S. A.)
„TRIBUNA ROMÂNĂ" Detroit, Michigan (U. S. A.)
„STEAUA NOASTRĂ" New-York (U. S. A.)

Reviste despre Românii de peste hotare:
„GRAIUL ROMÂNESC"
Strada Paris No. 29, Bucureşti III
„PENINSULA BALCANICĂ" Căsuţa poştală 328 (Bucureşti)
„REVISTA MACEDO-ROMÂNĂ" Strada Paris No. 22, Bucureşti III

Ziare: „APĂRAREA", Bucureşti.

GRAIUL ROMÂNESC

ORGAN AL SOCIETĂȚII „GRAIUL ROMÂNESC"

ANUL V, No. 2 FEBRUARIE 1931

ROMÂNII DIN AMERICA

de N. Benchea

Elementul român, emigrat în America în condițiuni și împrejurări, în parte cunoscute, reprezintă astăzi în noul continent o forță.

La început în treceri sporadice, cu foarte pronunțat caracter de provizorat, așezările românești în America nu reprezintau un interes deosebit din punct de vedere social. Astăzi comunități întregi, organizate temeinic, active și bine situate, au început să pulseze de viață.

Ne vom ocupà în chip sumar, în articolul de față, de mișcarea socială reprezintată de elementul românesc în Statele-Unite ale Americii de Nord.

La început avem numai cazuri izolate, ca acela al lui Pomuț, transilvănean de origină, un fel de Garibaldi al nostru, venit în America la 1850, înrolându-se voluntar în reg. V Iowa, ajuns comandant de regiment, ș'apoi la 1866 numit consul general al Americii în capitala lui Petru cel Mare, dându-și obștescul sfârșit la 1882 și îngropat la Petersburg, precum și al lui Dunca, ieșean, deasemenea voluntar în reg. VIII New-York, murind moarte de erou în luptele dela Cross Keys, la 8 Iunie 1862, în timpul răsboiului civil, căci Românii abià către sfârșitul sec. XIX-lea încep să emigreze în număr mai mare în Lumea Nouă. Acești Români sunt aproape toți din provinciile liberate, îndeosebi din Ardeal și Banat.

Intre primii emigranți români, cari au lăsat o urmă în activitatea națională, e și I. Martin Sălișteanul, originar din Săliștea Sibiului, Ioan D. Popaiov, originar din comuna Vad, jud. Făgăraș și Siloiu Nicoară din comuna Merghindeal-Făgăraș, așà numita « treime », care a pus bazele societăților d'atunci și a centralei lor « Uniunea ». Cei mai mulți și aproape toți Românii din perioada aceasta au rămas necunoscuți.

Cu începutul sec. XX-lea, în toiul perioadei de expansiune industrială a Americii, emigrația românească începe să ia un avânt îngrijorător pentru satele românești din Ardeal. In toamna anului 1902 cei vreo 40 de Români, pripășiți pe meleagurile patriei lor adoptive, pun temelia celei dintâiu societăți fraternale cu scop de ajutor reciproc în caz de boală, accidente și deces, societatea « Carpatina » în orașul Cleveland, Ohio.

Puțin numeroasă la început, emigrarea Românilor transilvăneni atinge cifra de peste 10.000 în anul 1910. Emigrarea din Vechiul-Regat a fost minimă. In acelaș an au fost înregistrați abià 300.

La începutul decadei a doua a sec. XX-lea, emigrarea este în toiul ei. Stările economice pe care, sub un regim politic vitreg pe de o parte, perspectivele frumoase de succes material obținute de conaționalii stabiliți în America pe de altă parte, au determinat pe Românii din aproape toate sătulețele Ardealului să ia calea Americii. Astfel unele sate din jurul Sibiului și de pe Târnave, dar mai ales de pe țara Oltului, numărau și câte 70—80 de bărbați emigrați în țara Dolarului. Banatul,

ţinutul Crişurilor, din părţile sătmărene, Bucovinenii şi cei din România-Veche, din părţile Doljului, măreau cifra crescândă în mod simţitor a poporaţiei româneşti de pe pământul făgăduinţii. In răstimp de patru ani şi mai bine până la izbucnirea răsboiului mondial, 28 Iulie 1914, numărul Românilor aflători în America se ridică la 150.000.

După sfârşitul răsboiului şi alipirea provinciilor româneşti la sânul patriei mame, dornici de a-şi revedeà pe ai lor în cadrele ţării întregite, numărul Românilor aflători în America descreşte zi de zi. Aproape 50% se repatriază. Bine înţeles că s'au repatriat cei ce-şi aveau familiile în ţară. Restul numără astăzi un total de 77.725 Români conştienţi, cu familii şi legături strânse, în cea mai mare parte cu rosturi în aceà ţară, cari vor rămâneà acolo, tot aşà de buni fii ai neamului, precum ştiu să fie şi cetăţeni loiali ai Americii.

Plecaţi cu dorinţa de-aşi îmbunătăţi starea materială, Românii s'au adaptat repede la condiţiile de viaţă ale noului continent. Ei s'au caracterizat prin hărnicie, şi mai ales prin spiritul lor de economie. Mediul economic, lupta intensă pentru câştig şi spiritul comercial i-a făcut întreprizi şi prevăzători.

In decursul celor 25 ani trecuţi, de când cu adevărat putem spune, că datează o viaţă naţional-românească în Statele-Unite nord-americane, Românii-americani se pot mândrì de rezultatele obţinute, graţie, fireşte, spiritului lor de abnegaţie şi muncă stăruitoare.

La doi ani de zile după înfiinţarea societăţii « Carpatina » din Cleveland, Ohio, se clădeşte acì şi cea dintâiu biserică ortodoxă română cu hramul « Sfânta Maria », 15 August 1904. La 1 Septemvrie 1906 părintele Moise Balea, ca întâiul preot misionar ortodox, trimis din partea Mitropoliei de atunci a Sibiului pentru Românii din America, care cu drept cuvânt se poate numì şi ctitorul aproape a tuturor bisericilor româneşti din America, înfiinţează, tot la Cleveland, Ohio, primul cotidian românesc în afară de graniţele ţării, ziarul « America », cu deviza « Apar când am voie [1]), bani şi timp ». Prin faptul acesta şi aşezarea şi altor instituţii româneşti în oraşul Cleveland, Ohio, cu drept cuvânt se poate numì acest centru românesc Metropola Românilor din America.

Tot în intervalul acesta de timp, Românii aflători în ţinutul Pittsburg-ului, centrul d'atunci al industriei oţelului, şi la minele de cărbuni din regiunea aceasta, înfiinţează societatea « Invierea », în orăşelul Martinsferry, Ohio, şi societatea « Vulturul » din Homestead, Pa. Odată cu acestea se pun şi bazele centralei de mai apoi, care prin societatea « Transilvăneana » din oraşul Indiana Harbor, Ind., în congresul din toamna anului 1908, « Uniunea şi Liga S. R. A. » an de an începe să cuprindă la sânul ei tot mai multe societăţi româneşti din cele 15 State ale Statelor-Unite pe unde Românii sunt aşezaţi formând adevărate centre româneşti. In prezent această centrală a corporaţiilor cu caracter fraternal şi cu unele secţii de propagandă cultural-naţională a centrelor româneşti, numără 85 de societăţi cu un număr aproape de 6000 membri. In timpul din urmă, «Uniunea şi Liga S. R. A.» şi-a întins activitatea ei rodnică şi pe pământul Canadei. Cea dintâiu societate fraternală românească din Canada care s'a afiliat acestei centrale se numeşte, « Graiul Românesc ».

[1]) sunt dispus (N. R.).

Tot la acel congres dela Indiana Harbor, Indiana, ziarul « America » e vândut de părintele M. Balea pe preţul de 10.000 dolari « Uniunii şi Ligei S. R. A.», care dela data aceea devine nu numai organul oficios al societăţilor româneşti din America, ci şi promotorul opiniei publice româno-americane.

Datorită simţului nu numai practic ci şi dezinteresat al redactorilor acestui cotidian — pâinea sufletească a Românului american — ziarul poate sta alături de cel mai bun ziar scris din ţară. Susţinut în cea mai mare parte din cotizaţiile membrilor societăţilor, cetit aproape în fiecare casă românească din cele 12.000 gospodării româneşti din America, precum, tot cu aceeaş bunăvoinţă, primit şi în casele familiilor care s'au repatriat, tirajul lui se ridică aproape la 15.000 exemplare. Ziarul « America » mai editează lunar şi suplimentul său literar, revista « Românul », care din zi în zi devine terenul de întâlnire al studenţilor români din America, cari se îndeletnicesc cu scrisul românesc.

« Uniunea şi Liga S. R. A.» pe lângă numărul frumos de membri — cea mai puternică organizaţie fraternală românească din America — după raportul de sfârşit al anului 1930, dispune de un capital de peste 430.000 dolari. Dela înfiinţarea sa (1906) şi până în prezent a achitat din fondurile sale peste un milion dolari, urmaşilor membrilor decedaţi. O organizaţie, fără caracter confesional, a făcut mult, ca să ţină vie flacăra patriotismului în inimile Românilor pribegi, precum şi credinţa şi unirea dintru sfârşit a tuturor Românilor. Conducătorii, atât dela centrală cât şi ai societăţilor împreună cu întreaga suflare, au socotit întotdeauna ca o sfântă a lor datorie să întreţie această propagandă prin toate oraşele unde trăiau Românii.

Ca o soră credincioasă, a acelui sfânt ideal de care a fost pătrunsă « Uniunea şi Liga S. R. A.», şi centrala cu caracter confesional: « Uniunea societăţilor greco-catolice române » din America se bucură de un prestigiu frumos, ca o cetăţuie a conştiinţii naţionale.

Infiinţată acum 15 ani, pe aceleaşi baze ca şi « Uniunea şi Liga S. R. A.», dar mai mult cu scopul vădit a întreţine legături mai strânse între credincioşii fraţi catolici pentru susţinerea credinţii catolice şi a bisericilor lor, în prezent e compusă din 20 societăţi cu un total de membri de 1727, cu un fond de 12.000 dolari.

Cele mai multe societăţi din « Uniunea şi Liga S. R. A.» sunt în Statul Ohio, cu un număr de 24 societăţi, cu 2695 membri. « Uniunea » greco-catolică are numai cinci societăţi cu un număr de 407 membri.

Românii sunt răspândiţi în măsură mai mare în Statele Ohio, Michigan, Pennsylvania, Indiana şi Illinois. Statul Ohio are o populaţie românească de 23.850 suflete, iar Statul Michigan 19.500.

Pe lângă organizaţiile acestea de ajutor reciproc, Românii americani se mai bucură de un număr însemnat (30) de hale construite pentru manifestările lor culturale ce reprezintă o avere de 720.500 dolari.

Nu mai puţin, întru păstrarea credinţii, ortodocşii ridică în decursul timpului 29 biserici — a 30-a este în lucrare — tot atâtea dovezi de simţul lor religios şi oameni ai bisericei. Capitalul, ce reprezintă aceste case sfinte ale Domnului, se poate evaluă la aproximativ una sută de milioane lei. Greco-catolicii, cari formează cam ¼ din populaţia românească a Americii, au 16 biserici, preţuite la suma de 392.500 dolari, şi cu o organizaţie bisericească mai închegată, ca fiind mai îndeaproape supraveghiate de diocezele romano-catolice.

Prin înființarea episcopiei ortodoxe române, în congresul bisericesc din 1929 la Detroit, Mich., se crede, că organizația vieții bisericești a ortodocșilor va luà un avânt și mai mare și cu rezultate și mai frumoase.

Baptiștii români sunt într'un număr foarte mic. Au patru case de rugăciuni a căror valoare nu trece de 50.000 dolari. Centrul puternic al lor e orașul Cleveland, Ohio. Mai puțin sunt în Akron și Warren, Ohio.

Conduși de patriotismul cald al sufletului lor, înființează reuniuni de femei pentru înfrumusețarea bisericilor, asociațiuni de femei pentru cultivarea spiritului românesc în susținerea cursurilor de limba română pentru copiii Românilor, născuți acolo. Aproape fiecare centru își are apoi cluburi de sport și educație pentru tineretul român. In decursul marelui războiu, la Joungstown, Ohio, încolțește ideia prefăcută în fapt, și deacì pleacă feciorii Ardealului să-și facă datoria pentru neam, țară și tron, jertfă adusă desrobirii pământului strămoșesc. De ținuta lor vitejească a luat cunoștință Congresul american.

In zilele cele mai de restriște ale neamului, cu preoții în frunte și alături de societățile lor, cu dragă inimă jertfesc pentru « Crucea Roșie Română » și « Americană », pentru « Monumentul Eroinei dela Jiu », fecioara Ecaterina Teodoroiu, peste 20.000 lei, pentru « Școala de misionare dela Vălenii de Munte » a d-lui profesor N. Iorga, neuitând nici orfelinatele ambelor confesiuni dela Sibiu și Blaj, și nu mai puțin la nenumăratele colecte din diferitele sate ale Ardealului, ajutând la clădiri de biserici și școli precum și la case de cetire. Tot prin ei s'a subvenționat și propaganda românească în anii 1917—19, sacrificând peste 50.000 dolari pentru recunoașterea drepturilor noastre în Statele-Unite.

Dacă pe terenul social și religios s'au putut obține rezultate frumoase și demne de toată lauda, considerând stocul din care sunt, aproape toți țărani și dela « coarnele plugului », nu mai puțin și pe terenul școlar începe tot mai mult să-și manifesteze Românii dorința de a aveà și școli românești. La 4 Iulie 1921, se înființează de scriitorul acestor rânduri cea dintâiu școală românească « Regele Ferdinand » în orașul Indiana Harbor, Ind. Dela aceasta apoi toate centrele românești încep să dea o atențiune deosebită pregătirii școlarilor români dela școlile publice americane, și aceasta datorită preoților conștienți de chemarea lor ca Români și păstori sufletești. Numărul copiilor români născuți pe pământ american se ridică aproape la 5000. O școală românească sistematică în felul celor din țară cu durere însă nu este. Lipsește deocamdată și capitalul necesar cât mai mult și îndrumarea aceà sănătoasă, care se așteaptă de mult, de mult din partea celor mai chemați să rezolve o problemă esențială pentru viitorul însuș al neamului nostru peste Ocean.

Majoritatea Românilor din America sunt dornici de o îndrumare pozitivă, care să le ridice nivelul cultural și politic în noul continent. Pentru țara noastră misiunea lor e mare. Rolul lor poate fi și mai mare în viitorul apropiat. La noi puțini își dau seamă de menirea fraților noștri din America. Guvernele noastre continuă și astăzi să ignoreze faptul, că dintre toate legațiile, pe care le avem în străinătate, aceea din Washington, are de văzut de interesele celui mai mare număr de conaționali.

Prin relațiile comerciale pe care unii le au în Statele-Unite, s'ar puteà promovà desvoltarea relațiilor noastre economice, și acestea la rândul lor ar influență și desvoltarea relațiilor politice în temeiul căreia orice propagandă contra țării ar fi mai anevoioasă. Căci trebuie să se știe, că dacă Românii din America numeri-

ceşte mai pot fi consideraţi de unii ca o cantitate neglijabilă, e un păcat strigător la cer, ca, faţă de calităţile frumoase sufleteşti de care au dat dovadă din greu, să mai fie socotiţi şi trataţi ca nişte fraţi vitregi.

Românul american e întotdeauna bun Român. Ţine morţiş la credinţa şi legea sa, la datinile şi obiceiurile frumoase ale neamului şi în zile de sărbători sau alte manifestări cultural-naţionale, cu mândrie poartă pitorescul costum naţional şi cu drag îşi îmbracă copiii lor, voind a arătà, că şi aceştia sunt Români şi trebuie Români să rămână!

Mult datoreşte vieaţa românească din America şi femeilor române, care din prisos îşi îndeplinesc cea mai frumoasă chemare, ajutând din răsputeri, la validitarea neamului românesc pe pământ american.

DATE STATISTICE DE AŞEZĂMINTELE CULTURAL-SOCIALE ŞI RELIGIOASE ALE ROMÂNILOR DIN STATELE-UNITE ALE AMERICII

No. curent	STATUL	No. Soc. din U. şi L. S. R. A.	No. Membrilor	No. Soc. din Uniunea cat.	No. Membrilor	Copii de şc. 7—12 ani	No. Biseric. Ortodoxe	Valoarea Dolari	No. Biseric. catolice	Valoarea Dolari	No. caselor de rugăciuni Baptiste	Valoarea Dolari	No. halelor	Valoarea Dolari	Populaţia
1	Ohio	24	2.695	5	407	1.570	10	187.500	6	98.000	3	10.500	13	197.500	23.850
2	Indiana	12	718	3	175	440	4	70.090	2	45.000	—	—	5	111.000	5.175
3	Michigan	8	655	2	353	965	3	120.000	2	55.000	1	20,000	2	160.000	19.500
4	Pennsylvania	13	610	4	126	616	4	47.500	3	34.000	—	—	5	115.000	6.250
5	Illinois	5	368	3	392	350	1	20.000	1	100.000	—	—	2	90.000	6.075
6	West-Virginia	6	223	—	—	350	—	—	—	—	—	—	—	—	1.125
7	New-York	4	171	—	—	130	1	15.000	—	—	—	—	—	—	925
8	Minneasota	3	100	—	—	95	2	35.000	—	—	—	—	1	20,000	1.675
9	Missouri	2	76	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	300
10	New-Jersey	1	66	2	252	135	1	12.000	2	60.000	—	—	1	12.000	2.800
11	Nebraska	1	60	—	—	35	1	15.000	—	—	—	—	1	15,000	4.500
12	Connecticut	2	38	—	—	65	—	—	—	—	—	—	—	—	500
13	California	2	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	150
14	Iowa	1	10	1	32	30	—	—	—	—	—	—	—	—	300
15	Kentucky	1	12	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	-	75
16	Diferitele State	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.575
17	Românii Macedoneni	—	—	—	—	85	2	35.000	—	—	—	—	—	—	2.500
	Total	85	5.833	20	1.737	4.940	29	557.000	16	592.000	4	95.500	60	720.500	77.725

MEGLENIA

Regiune în Macedonia grecească şi societate de cultură în Bucureşti

de Ioan Naum-Delavardar

Meglenia, regiune situată la nord-vest de Salonic, având o poziţie pe cât de pitorească pe atât de sălbatică, este compusă din 11 sate, aşezate unele lângă altele şi cu o populaţie pur românească.

Ţinut încântător, a fost înzestrat de natură cu multe comori din cari multe nu se cunosc. Incins de o cunună de munţi, e ca o ţară din poveşti în inima Macedoniei. Adumbrit de un trecut glorios şi stăpânit de un neam răsădit de vitejii lui Adrian, a fost menit să dea neamului fii demni de strămoşii lor.

Cele 11 sate, ce formează această regiune, sunt aşezate la o distanţă de 3—5 kilometri unul de altul.

Două şosele naţionale, zise « giadea » în limbajul de acolo, duc dela Ghevgheli,

oraş aşezat la o depărtare de 79 km. la nord de Salonic, cu mai multe fabrici de tutun şi mătase, în inima Megleniei, una prin satul Muin şi cealaltă prin satul Covaneţ.

Călătorul, care vine dinspre Salonic, ca să cunoască Meglenia, alunecă cu trenul timp de două ceasuri, ţinând când malul stâng, când malul drept al vechiului Axios (Vardarul de azi). Deacì urcă cu caţârul spre satul Liumniţa care i se înfăţişează ca un amfiteatru. Aşezat la poalele munţilor, sub marginea de păduri, când te dai jos de pe catâr, rămâi fermecat de priveliştea pitorească ce se desfăşoară dinaintea ochilor.

Să se întâmple să fie şi zi de duminecă, să vezi jocul în « tulaşte » (mijlocul satului) ori marginea pădurii, să admiri frumoasele lumnicence în portul lor simplu, dar fermecător, legânîndu-se svelte în horă şi să nu-ţi mai vie să pleci din Lumniţa.

Dela acest sat, tot cu catârul, direct spre nord, după ce treci frumoasele locuri, ce lasă calătorului impresii de nedescris de frumoase, ajungi în satul Oşani, renumit atât prin poziţia sa fermecătoare cât şi pentru frumoasele sale odrasle cari fac fala Megleniei întregi.

Acest sat este aşezat în centru Megleniei, având jur împrejur satele: Cupa, Livezi, Berislav, Huma, Sermenina şi Nănta, iar la o depărtare de un sfert de oră, mergând pe muchea muntelui, dai de frumoasa mănăstire « Sft. Arhangheli », renumită prin frescurile şi vechimea sa.

In apropierea Oşanului sunt locuri vrednice de cercetat: Podul dascălului, arbore mare, scara di leagăn, scapite, crucea ş. a.

Priveliştea acestui sat, înconjurat de munţi în mijlocul grădinelor de duzi, străjuit de falnici castani, e cu adevărat încântătoare. Locuitorii, în general, trăesc din cultura gândacilor de mătasă, industria piperului şi agricultura, sunt însă foarte refractari faţă de orice înnoiri. Se observă aceasta în toată firea lor. Ce deosebire în jocul de acì comparat cu al celor din Liumniţa. Un sat liniştit în ritmul greoi al unei muzici false de cimpoi sau clarinetă. Dincolo chiote, salturi aprinse şi mişcări mlădioase.

La nord-vest de Oşani se înşiră munţii Cojoc-ului. Cine vrea să aibă o zi frumoasă, să nu pregete să urce până la « Zâna », 1.800 m. dela nivelul mării. O cărare frumoasă prin pădure duce până la vârf, trecând prin Lugunţa sau Lunzini, cum îi zic localnicii, sat cu locuitori în majoritate agricultori.

Pe la marginea acestui sat curge râuleţul « Meglen », acela ce a dat numele său şi regiunei ce o udă.

* * *

Acestei regiuni i-a fost dat să îndure calvarul răsboiului mondial mai mult ca oricare alta. Acestei regiuni i-a fost dat să vadă perindându-se prin cărările sale armatele decedatului Constantin, exilatului Ţar Ferdinand al Bulgariei, defunctului Petru al Serbiei, vanitosului Wilhelm, trecutului în veci Franz Iosif, mândrului Victor Emanuel al III-lea, generoaselor Franţa, Belgia, Marea-Britanie, ş. a.

Acestei regiuni i-a fost dat să vadă desfăşurându-se pe platourile şi colinele sale toate atacurile beligeranţilor, provocând retrageri sau înaintări şi dând prilej populaţiei indigene, când de bucurii nedescrise, când de jalea cea mai mare.

Dacă însă răsboiul mondial a avut drept rezultat liberarea de popoare şi acor-

darea de drepturi tuturor acelora ce erau asupriţi, el a fost foarte vitreg cu acest ţinut, care poate avea cel mai mare drept asupra păstrării limbii, moravurilor şi obiceiurilor, păstrate cu atâta sfinţenie de predecesorii lor, cari şi-au jertfit viaţa, lăsând pe urmaşii lor pradă elenismului şovinist, graţie desinteresului condamnabil al fraţilor din stânga Dunării.

Aceasta se evidenţiază din conţinutul tratatului de pace dela 1913 încheiat în Bucureşti, unde nu s'au prevăzut sancţiuni pentru cei ce nu vor respectà clauzele prevăzute într'însul, fapt ce a fost cu multă căldură susţinut de către toţi bunii Români din regatul vechiu şi provinciile liberate.

Intr'adevăr, premierul Greciei de atunci, d-l Elefterios Venizelos, la 5 August 1913 declară: «...Consimte să dea autonomia şcolară şi bisericească Aromânilor cari se vor găsì în viitoarele posesiuni greceşti şi îngădue crearea unui episcopat pentru aceiaşi Aromâni, cu facultatea pentru guvernul României de a subvenţionà, sub supravegherea guvernului grecesc, zisele instituţiuni prezente şi viitoare», iar după două zile, adică la 7 August 1913, faimosul Nic. P. Pasici face declaraţii identice cu cele ale d-lui Venizelos în ceeace priveşte pe Aromânii din Serbia Nouă.

S'a protestat la timp şi destul de energic împotriva acestor soluţiuni, argumentând că angajamentele luate de către cei de mai sus nu o să fie respectate. Aceasta s'a constatat imediat după un an dela încheerea tratatului. Rapoartele consulare comunicau Guvernului Român, că Grecii şi Sârbii nu se ţin de angajamentele luate.

Ceva mai mult s'a putut observà, că cei dela Atena şi Belgrad au întrebuinţat toate măsurile permise şi nepermise spre a-şi atinge opera de prigonire şi exterminare a elementului românesc din regiunile ce le-au fost date prin tratatul dela Bucureşti, 1913 şi în deosebi din regiunea de mai sus, exterminând pe fruntaşii regiunei — cazul cu regretatul Vani Chiaia şi cu alţii.

Grecii, fiind «rara avis in terris» în acea regiune, au înfiinţat şcoli de propagandă panelenistă, închizând instituţiunile noastre culturale, în dispreţul celor declarate în ziua de 5 August 1913.

Faţă de această atitudine, reprezentanţii românismului au cerut de mai multe ori intervenţia Guvernelor Române cari s'au perindat dela 1913 încoace, dar plângerile lor au rămas fără rezultat.

Săturaţi de atâtea mizerii din partea celor ce erau chemaţi să le dea ceeace era a lor, precum şi de completa desinteresare a celor din stânga Dunării, Miglenitii, au început să părăsească meleagurile regiunei unde s'au născut, îndreptându-se spre graniţele României libere — pedeoparte spre a-şi puteà păstrà idiomul meglenit precum şi datinele lăsate de strămoşi, iar pe de alta ca să poată venì cu mai mare aport în ajutorul celor rămaşi în oropsita lor Meglenie, grupându-se şi formând societatea de cultură ce poartă numele regiunei de mai sus, care a luat fiinţă la 3 Ianuarie al anului când România a intrat în acţiune pentru realizarea idealului său naţional.

Nici nu apucase să se înjghebeze bine, şi tânăra societate a trebuit să-şi închidă registrele faţă de marele elan al membrilor săi — bătrâni şi tineri — cari sub imboldul puternicului sentiment naţional s'au grăbit să se înroleze în rândurile glorioaselor armate ale Voevodului Ferdinand I, în timp ce fraţii lor rămaşi în Macedonia

slujeau sub drapelele aliaţilor României, fiind convinşi, că prin aceasta îşi servesc Patria şi Naţiunea.

Dar pentru ce atâtea chinuri? Pentru ce atâtea jertfe? Pentru ca după terminarea ostilităţilor să asistăm la scene de tristă memorie, provocate din partea acelora cărora jertfele Românismului le-a dat ceeace nu puteau avea niciodată.

* * *

Membrii societăţii reîntorşi dela răsboiul unităţii naţionale — pentru cei din stânga Dunării şi robia celor din dreapta ei — după ce au lăsat câte-va jertfe pe altarul Patriei Mume au reînceput activitatea lor întru îndeplinirea prevederilor art. 3 din statutele societăţii.

Activitatea societăţii în ultimii ani a fost destul de rodnică, şi cred că mi-aşi face o datorie, reproducând o parte din aprecierile altora publicate în presa zilnică: « Dacă Românii mecedoneni sunt oameni harnici şi dârji la munca începută, Megleniţii se arată a fi cei mai stăruitori dintre Românii macedoneni.

« O asemenea impresie am avut-o luând parte la adunările generale ale societăţii « Meglenia ».

« Desbaterile decurg în cea mai perfectă ordine, dovedindu-se prin aceasta încă odată, că elementul meglenit este un element de ordine.

« Această societate sub priceputa şi inimoasa conducere a d-lui Christa Iufu, ajutat de comitetul de conducere, a putut să săvârşească o frumoasă operă culturală, să ajute băneşte pe membrii săi, să strângă un frumos capital şi să ţină vie solidaritatea frăţească a membrilor de aci cu cei de acasă din Meglenia-Macedonia şi cu cei din America, unde au înfiinţat o secţie. Le urăm şi pe viitor o activitate cât mai rodnică » (Cultura Poporului) din Cluj, No. 80/924; iar în numărul 93/925 al aceleaşi foi întâlnim: « Aducem pe această cale toată lauda celor din fruntea Societăţii de Cultură Meglenia cari prin activitatea lor contribue la ridicarea elementului Macedo-Megleno-Român şi la strângerea rândurilor printre ei spre a puteà astfel venì cu mai mult spor în ajutorul celor rămaşi în oropsita lor regiune Meglenia... Dorim ca exemplul Macedo-Megleno-Românilor să fie imitat şi de celelalte grupuri de Români macedoneni, stabiliţi în ţară ».

Aceasta însă nu însemnează, că deacum membrii ei să steà pasivi faţă de tot ce se va petrece cu cei rămaşi acasă.

Numele ce-l poartă, aerul ce l-au respirat, lumina zilei ce-au văzut întâi şi întâi pe acele meleaguri, cenuşa celor morţi în cauza Românismului, le cer ca să lupte mai departe pentru dobândirea drepturilor ce le-au avut, căci, dacă azi, când soarele dreptăţii a răsărit pentru toată lumea, azi când, pretutindeni se vorbeşte de respectarea drepturilor celor mici, azi când naţiuni asuprite au rupt lanţul robiei, dece alţii să fie încătuşaţi? Pentru a înlăturà aceasta se cere muncă asiduă şi un interes mai mare pentru cei rămaşi la vetre.

INSEMNĂRI:

Biserica Română din Coriţa dărâmată de cutremur. Ultimul cutremur resimţit în Albania a distrus aproape complet oraşul Coriţa, locuit în mare parte de Aromâni. Printre localurile dărâmate este şi măreaţa clădire a bisericii comunităţii

românești. Clădirea prăbușindu-se a prins sub dărâmături pe paracliserul D. Cuciubina. Acest frumos locaș de închinăciune a fost ridicat abià acum câțiva ani prin contribuția Aromânilor localnici, precum și a celor emigrați în țară și în America cari au acoperit însemnate liste de subscripție. Printre spirijinitorii de frunte din București putem cità pe marele filantrop și patriot macedo-român Iorgu Steriu, care nu a precupețit niciodată să-și puie obolul la contribuție ori de câte ori a fost vorba de o operă frumoasă.

Inaugurarea bisericii în mod oficial a făcut-o d-l profesor Simion Mândrescu, în 1925, ca ministru plenipotențiar al țării în Albania. Cu aceà ocazie, d-l S. Mândrescu a fost obiectul unui entuziasm de nedescris din partea populației aromânești dela fața locului, care a aclamat în persoana d-sale pe reprezentantul Țării românești.

Astăzi biserica e o ruină. Totuși de amintirea ei rămân legate frumoase și înnălțătoare pilde. i. g.

GRAIUL ROMÂNESC (Le langage roumain)
REVUE MENSUELLE DE LA SOCIÉTÉ „GRAIUL ROMÂNESC"
Cinquième Année, No. 2 Février 1931

ETUDES LES ROUMAINS D'AMÉRIQUE

par N. Benchea

L'élément roumain émigré en Amérique représente aujourd'hui une force respectable. Des motifs politiques causés par les injustices d'une domination étrangère força encore avant la guerre mondiale un grand nombre de Roumains, surtout de la Transilvanie, de se diriger vers le nouveau continent. De leurs rangs sortirent des personnalitées qui eurent un grand rôle dans l'existence des États-Unis d'Amérique. Pomuț, un roumain de la Transilvanie, s'enrôla en 1850 comme volontaire dans le V-ème régiment Iowa, fut avancé comandant de régiment et nommé consul de l'Amérique à Petersbourg en 1866. Un autre roumain, Dunca, originaire de Iassy, militaire fort distingué du VIII-ème régiment New-York, eut une mort héroïque dans les combats de Cross Keys, en 1862.

Vers la fin du XIX-ème siècle les Roumains émigrèrent en grand nombre, surtout ceux des provinces qui furent annexées à leur mère patrie après la guerre mondiale. En 1910 le nombre des émigrants roumains est de 10.000 et au moment où la grande guerre éclata 150.000 Roumains se trouvaient établis en Amérique.

Après que l'unité de l'État roumain fut réalisée le nombre de ses fils établis en Amérique diminua continuellement. L'Amérique compte aujourd'hui à peu-près 77.725 habitants roumains; ils se distinguent par leur esprit d'ordre et leur ardeur au travail, comme bons citoyens de l'Amérique. Ils ont gardé les rélations spirituelles avec la mère patrie à l'aide des sociétés culturelles.

La première société roumaine fondée en Amérique c'est la « Carpatina » de Cleveland-Ohio, en 1902. Aujourd'hui les Roumains d'Amérique ont 85 sociétés culturelles avec églises et écoles. Le journal « America » avec un tirage de 20.000 exemplaires, est l'organe de ces Sociétés roumaines, groupées dans « L'Union et la Ligue des Sociétés roumaines d'Amérique ». Les Roumains se trouvent en plus

grand nombre dans les département d'Ohio, Michigan, Pensylvanie, Indiana et Ilinois. Dans les ci-nommées régions ils ont construit plus de 30 halles pour leurs manifestations culturelles, ce qui représente une valeur de 720.500 dollars.

Les Roumains de l'Amérique désirent beaucoup maintenir les bons rapports avec leur pays d'origine. Citoyens capables de l'Amérique, ils sont des éléments d'ordre en donnant toujours l'exemple par leur travail et civilisation.

LA MÉGLÉNIE

région de la Macedoine grecque et société de culture de Bucarest

par I. Naum-Delavardar

La Méglenie, région située à nord-ouest de Salonique, ayant une position pittoresque, mais bien sauvage, se compose de 11 villages, situés les uns auprès des autres à une distance de 3—5 km. et ayant une population pure roumaine.

Deux grandes routes nationales se dirigent de Ghevgheli vers le coeur de la Méglénie. Après deux heures de chemin de fer de Salonique et suivant le cours de l'ancien Axios (le Vardar d'aujourd'hui), on monte avec les mûles jusqu'au village de Liumnitza, lorsque un spectacle des plus pittoresques se deroule devant nos jeux, dont le charme est augmenté par le costume pittoresque des paysans de cette contrée. Plus loin on appercoit le village d'Osani, où se trouve, les plus beaux jeunes gens et jeunes filles du pays et dont la Méglénie en est fière. Puis tout autour les villages de Cupa, Livezi, Berislav, Huma, Sermenina et Nanta et plus loin, à un quart d'heure de chemin, le bel monastère des Saints Archanges, renommé par ses fresques et son ancienneté.

Le village d'Osani est entouré de magnifiques jardins et arrosé par le ruisseau Méglen, qui donna son nom à toute cette region. Les habitants laborieux ont comme principale occupation la culture des vers à soie, l'industrie du poivre et l'agriculture.

Ce pays ravissant, qui a du subir toutes les consequences et les atrocités de la guerre mondiale et qui fut traversé par alliés et ennemis, soufre encore de l'imprévision de ceux qui n'ont pas pourvu dans le traité de Bucarest du 5 août 1913, des sanctions contre ceux qui ne respecteront pas les clauses ci-prévues.

Et réelement, les Grecs, ainsi que les Serbes ont violé, à qui mieux mieux, cette convention.

Surtout les Grecs, par leurs écoles de propagande pan-élenistique, ont fait tout leur possible pour exterminer les Roumains de la région méglénite.

Toutes les interventions des Méglénits auprès des gouvernements roumains étant restées veines, les Méglénits se décidèrent a quitter la Méglénie pour s'établir en Roumanie.

La, ils se groupèrent pour former la société de culture qui porte le nom de leur région et qui fut fondé le 3 janvier 1916.

Les membres de cette jeune société entrèrent dans l'armée roumaine, qui partait justement pour réaliser notre idéal national et, après la guerre, ils continuèrent avec assiduité leur oeuvre de culture en Roumanie, portant aussi la charge de ceux qui sont resté chez eux.

NOTES :

L'église roumaine de Coritza demolie par un tremblement de terre. À la suite du tremblement de terre qui fut ressenti ces derniers temps en Albanie, la ville de Coritza a été presque entièrement détruite. Ainsi la grande église roumaine y fut complètement démolie.

À la construction de ce magnifique édifice contribuèrent les Aroumains habitants de Coritza, ainsi que ceux qui ont émigré dans notre pays ou en Amérique.

En 1925 eut lieu la consacration officielle de l'église, notre pays y fut représenté par M. le Prof. Siméon C. Mândresco, ministre plénipotentiaire.

GRAIUL ROMÂNESC (La favella rumena)
RIVISTA MENSILE DELLA SOCIETA ,,GRAIUL ROMÂNESC"
Anno V. No. 2 Febbraio 1931.

STUDI I RUMENI DEL'AMERICA

de N. Benchia

L'elemento rumeno, emigrato nell'America, rappresenta oggi una forza. Ragioni d'ordine politico, dovute alle ingiustizie d'una dominazione straniera, hanno forzato prima della grande guerra molti rumeni sopratutto della Transilvania a prendere la via verso il nuovo Continente. Dalla loro schiera sono usciti delle personalità che hanno avuto una parte decisiva nella vita degli Stati Uniti dell'America. Pomutz, rumeno della Transilvania, nel 1850 arrolandosi come volontario nel reggimento V «Iowa», arriva più tardi commandante del reggimento e nel 1866 è mandato console dell'America a Pietroburgo. Dunca anche, rumeno originario di Iassy, si distingue come un perito militare nel reggimento VIII di New-York, morendo da eroe nelle lotte di Cross Keys nel 1862.
Verso la fine del secolo XIX i Rumeni cominciano ad emigrare in grandissimo numero; sono specialmente dalle provincie rese alla madre Patria dopo la grande guerra.

Nel 1910 l'emigrazione rumena raggiunge il numero di 10.000 anime per poi alla vigilia dello scoppiar della guerra, essere stabiliti in America 150.000 rumeni. Dopo l'attuazione dell'Unità dello stato rumeno il numero dei suoi figli stabiliti in America diminuisce sempre più. Oggi vi si trovano circa 77.725 mila Rumeni d'America, si distinguono per il loro spirito d'ordine per la loro operosità e si rivelano come buoni cittadini americani.

I loro rapporti morali colla madre patria sono stati conservati per mezzo delle società culturali. La prima società rumena fondata in America è la « Carpatina » di Cleveland, Ohio, nel 1902. Oggi i Rumeni d'America hanno 85 società culturali con chiese e scuole. Il giornale « America » con una tiratura di 20.000 exemplari è l'organo di queste società rumene raggruppate nell'« Unione e Lega delle Società rumene dell'America ». I Rumeni sono diffusi in più grande numero negli Stati di Ohio, Michigan, Pensylvania, Indiana, Ilinois, avendo queste regioni costruite più di 30 sale pubbliche per le loro manifestazioni culturali, il che rappresenta una for-

tuna di 720.500 dollari. I Rumeni dell'America sono molto desiderosi di mantenere i rapporti col loro paese d'origine. Cittadini capaci dell'America, essi costituiscono un elemento d'ordine dando esempi elevatissimi di lavoro e di civiltà.

LA MEGLENIA

Regione della Macedonia grecca e la società di cultura di Bucarest

di Ioan Naum-Delavardar

La Meglenia, regione situata al nord-ovest di Salonico, situata in una posizione pittoresca e selvaggia, e composta di 11 paesi, uno vicino all'altro a una distanza di 3—5 klm., e con una popolazione pura rumena.

Due vie nazionali vano da Ghevgheli nel centro della Meglenia.

A due ore di treno lontano di Salonico lungo al vecchio Axios, il Vardaro di oggi, poi col somaro fino al paese Liumnitza, si arriva a uno dei più pittoreschi paesaggi, più pittoresco ancora coi costumi dei paesani e delle paesane della regione. Più avanti ancora si arriva al paèse Oşani, colle più meravigliose e rinomate giovani, in giro i paesi Cupa, Livezi, Berislav, Huma, Sermanina e Nanta, e a un quarto d'ora si arriva al bel convento SS. Archangeli, rinomato per i suoi afreschi e la sua antichità. Questo paese, Oşani, ha dei bei paesi con splendidi piante e laboriosi paesani, che coltivano bacchi di seta, pepe e grano. Vicino, il ruscello Meglen, che da il nome all'intera regione.

Questa incantevole regione ha soferto tutte le consequenze e le atrocità della guerra mondiale, tutti i amici ed i nemici, sofre anche dell'inconsapevolenza di quelli che non hanno sanzionato nel trattato del 5 agosto 1913 contro a quelli che non rispettano la clause del trattato.

E diffati i Grecchi ed i Serbi non tennero conto di questo trattato. I Grecchi specialmente colle loro scuole di propaganda pan-elenistica, hanno fato tutto il possibile per l'esterminazione dei Rumeni della regione.

Tutte le intervenzioni dei Meglenisti presso dei governi rumeni restarono infruttuose, e per quello i Meglenisti hanno incominciato a stabilirsi in Romania, dove formarono la società di cultura col nome della regione al 3 Gennaio 1916.

I membri della giovane società si aruolarono nel esercito rumeno che andava a realizzare l'ideale nazionale e, tornati dalla guerra, continuano con assiduità la loro opera culturale in Romania, avendo cura anche di quelli restati a casa.

NOTES:

La chiesa rumena di Coritza erollata da un terremoto. Il terremoto, che si è risentito nell'ultimo tempo nell'Albania, ha distrutto quasi completamente la città di Coritza. Questo terremoto ha distrutto anche la monumentale chiesa.

Il bellissimo edifizio di questa chiesa fu eretto colla contribuzione degli abitanti macedo-rumeni indigeni ed emigrati nel paese e in America.

L'inaugurazione officiale della chiesa si è fatta nel 1925, ministro della Rumenia essendo il Signor Simion C. Mândrescu, professore dell'Università di Bucarest.

GRAIUL ROMÂNESC (Das rumänische Wort)
MONATSSCHRIFT DES KULTURVEREINS „GRAIUL ROMÂNESC"
V. Jahrgang, No. 2. Februar 1931

AUFSÄTZE

RUMÄNEN IN AMERIKA

von N. Benchea

Das nach Amerika ausgewanderte rumänische Element bildet eine einflussreiche Gruppe. Politische, durch die Fremdherrschaft hervorgerufene Gründe, haben vor dem Weltkrieg viele Rumänen, und besonders die aus dem Ardeal gebürtigen, gezwungen, nach dem neuen Kontinent auszuwandern. Aus ihren Reihen sind Persönlichkeiten hervorgegangen, die im öffentlichen Leben Amerikas bedeutende Rollen gespielt haben. Pomutz, ein Rumäne aus dem Ardeal, tritt 1850 in das 5. Regiment « Iowa » ein und bringt es bis zum Obersten dieses Regimentes. 1866 wird er als amerikanischer Konsul nach Petersburg geschickt. Dunka, ebenfalls ein Rumäne, aber aus Iassy gebürtig, zeichnet sich während seiner militärischen Laufbahn im 8. Regiment « New-York » aus und fällt während der Kämpfe bei Cross Keys im Jahre 1862.

Gegen Ende des 19. Jahrhunderts fangen die Rumänen an, in grosser Zahl auszuwandern. Sie stammen zum grössten Teil aus den nach dem Weltkrieg mit dem Heimatland vereinigten Provinzen. Im Jahre 1910 steigt die Zahl der ausgewanderten Rumänen auf 10.000, während bei Ausbruch des Weltkrieges 150.000 Rumänen in Amerika angesiedelt sind.

Nach der Schaffung Grossrumäniens wird die Zahl seiner in Amerika ansässigen Söhne mit jedem Tag kleiner; heute befinden sich wohl ungefähr 77.725 Auswanderer dort. Die Rumänen in Amerika zeichnen sich durch ihren Ordnungssinn und ihren Fleiss aus und erfüllen ihre amerikanischen Staatsbürgerpflichten mit Eifer.

Die seelische Verbindung mit dem Heimatland haben sie durch kulturelle Gesellschaften zu wahren gewusst.

Die erste in Amerika gegründete rumänische Gesellschaft ist die im Jahre 1902 in Cleveland, Ohio, gegründete « Carpatina ». Heute haben die Rumänen in Amerika 85 solcher Gesellschaften, die Kirchen und Schulen unterhalten. Die Zeitung « America », mit ihrer Auflage von mehr als 20.000 Nummern, ist das Organ dieser rumänischen Gesellschaften, die sich in der « Uniunea și Liga Societăților române din America » zusammengeschlossen haben .

Die meisten Rumänen sind in den Staaten Ohio, Michigan, Pensylvania, Indiana und Ilinois ansässig, wo sie über 30 Hallen für kulturelle Kundgebungen gebaut haben, die ein Vermögen von 720.500 Dollar darstellen.

Die Rumänen in Amerika wünschen lebhaft die Verbindung mit dem Heimatland aufrechtzuerhalten. Als tüchtige Bürger Amerikas sind sie ein ordnungsförderndes Element, ein Beispiel für Arbeitsfreudigkeit und Zivilisation.

MEGLENIA

im Nordwesten von Salonic und gleichnamigen Kulturverein

von Ioan Naum-Delavardar

Meglenia, ein im Nordwesten von Salonic gelegener Bezirk mit malersicher, aber wilder Landschaft, wird von 11 Dörfern mit rein rumänischer Bevölkerung gebildet, die je 3—5 Kilometer von einander entfernt liegen.

Zwei Nationalchausseen führen von Ghevgheli in das Herz Megleniens.

Zwei Stunden fährt man mit dem Zug von Salonic am alten Axios entlang (heute Vardar), dann auf dem Maulesel hinauf nach dem Dorf Liumnitza, wo sich eine der malerischsten Aussichten dem Auge darbietet, die durch die malerische Tracht der Bauern und Bäuerinnen noch wesentlich gehoben wird. Später kommt man in das Dorf Oschani, mit seinen schönen Jünglingen und Jungfrauen, die der Stolz ganz Megleniens sind. In der Umgebung sind die Dörfer: Cupa, Livezi, Berislav, Huma, Sermenina und Nanta, und eine Viertelstunde davon entfernt das schöne Kloster « Sf. Arhangheli », das durch sein Alter und seine Fresken berühmt ist. Das Dorf Oschani hat tüchtige Bewohner, die von der Seidenraupenzucht, der Pfefferindustrie und der Landwirtschaft leben. Es liegt am Flüsschen Meglen, das der ganzen Gegend den Namen gegeben hat.

Dieser wundervolle Landstrich hat all die schrecklichen Folgen des Weltkrieges zu erleiden gehabt, da Freund und Feind hindurchgezogen sind. Und es leidet noch heute der Unfähigkeit jener wegen, die es unterlassen haben, im Vertrag vom 5. August 1913 Sanktionen gegen die einzuführen, die die Punkte des Vertrages nicht respektieren. Und wirklich haben die Serben und Griechen den Vertrag von Bukarest ständig verletzt. Hauptsächlich haben, die Griechen durch Schulen pan-griechischer Propaganda alles getan, um das Rumänentum in dem Bezirk Meglenia auszurotten. Da alle Eingaben der Bewohner von Meglenia an die rumänische Regierung ohne Erfolg waren, haben sie angefangen, Meglenia zu verlassen und sich in Rumänien anzusiedeln, wo sie zu kulturellen Zwecken am 3. Januar 1916 eine Gesellschaft gegründet haben, die den Namen jenes Bezirkes trägt. Die jüngeren Mitglieder der Gesellschaft sind freiwillig in das rumänische Heer eingetreten, das auszog, das Ideal nationaler Einheit zu verwirklichen. Aus dem Kriege zurückgekehrt setzten sie ihr Kulturwerk mit Eifer im Lande fort, ohne dabei die zu vergessen, die zu Hause geblieben sind.

BEMERKUNGEN:

Die rumänische Kirche in Coritza ist von einem Erdbeben zerstört worden. Das letzte Erdbeben in Albanien hat die Stadt Coritza fast vollständig zerstört und auch die dortige rumänische Kirche.

Das schöne Gebäude dieser Kirche war durch Geldspenden der dort ansässigen, sowie der in das Heimatland und nach Amerika ausgewanderten Arumänen errichtet worden.

Die offizielle Einweihung fand im Jahre 1925 in Anwesenheit des Herrn Universitätsprofessors Simion C. Mândrescu, des damaligen rumänischen Gesandten, statt.

GRAIUL ROMÂNESC (The Roumanian Speech)

MONTHLY REVIEW OF THE CULTURAL SOCIETY „GRAIUL ROMÂNESC"

Vol. V, Nr. 2. February 1931.

STUDIES THE RUMANIANS FROM AMERICA

by N. Benchea

The Rumanian element, emigrated to America, represents a force to-day.

Motives of political order, caused by the oppressions of a foreign rule, have compelled many of the Rumanians, especially from Transylvania, to go to the New Continent before the war. From their midet have come to notice many personalities, that have played overwhelming roles in the life of the United States of America. Pomutz, a Rumanian from Transylvania, having enlisted as a volunteer in 1850 in the fifth Regiment « Iowa », becomes later on the commandant of the regiment; in 1866 he is sent as a consul of America to Petersburg. Dunca, also a Rumanian from Iassy, distinguishes himself as a brave soldier in the eighth reg. New York, and dies heroically in the battles of Cross Keys, in 1862.

Towards the end of the nineteenth century, the Rumanians begin to emigrate in very great numbers; they are mostly from the provinces, that united with the Mother Country after the Great War. In 1910 the Rumanian emigration reaches the number of 10.000 souls, so that on the eve of the proclamation of the great war there were a 150.000 Rumanians established in America.

After the realisation of the unity of the Rumanian State, the number of the emigrants, settled down in America, decreases from day to day. There are at present about 77.725 Rumanians in America and they are noted by their spirit for order, industry, coming into evidence as good citizens of America. The spiritual relations with the Mother Country are still kept through their cultural Societies. The first Rumanian society in America is « Carpatina » from Cleveland, Ohio, founded in 1902. To-day the Rumanians of America have 85 cultural societies with churches and schools. The newspaper « America » printed in 20.000 exemplars, is the organ of these societies, grouped in « The Union and League of all the Rumanian societies in America ». The Rumanians are scattered largely in Ohio, Michigan, Pensylvania, Indiana and Ilinois states, having erected over 30 halls in these regions for their cultural manifestations, which represents a fortune of about 720.000 dollars. The Rumanians from America have a great desire to keep the relations with their original country. Good citizens of America, they are an element of order, giving great exemples of industry and civilisation.

MEGLENIA

A region in Greek-Macedonia and a cultural society in Bucarest

by Ioan Naum-Delavardar

Meglenia, a region situated North-West of Salonic having a wild and picturesque position, is composed of eleven villages near one another, at a distance of 3—5 kilometres and with a purely Rumanian population.

Two state roads lead from Ghevgheli into the heart of Meglenia.

After two hours' journey by train from Salonic, along the old Axios (Vardar of to-day), then astride on a mule, you ride up to the village Liumnitza, when one of the most picturesque sights displays itself before your eyes, coupled by the picturesque dresses of the peasants and their women, who live in the neighbour hood of these places. Farther on, you will find the village Oshani, with the most charming youths and girls, that make the fame of the whole of Meglenia, being surrounded by the villages: Cupa, Livezi, Berislav, Huma, Sermenina and Nanta, and at a quarter of an hour's distance, you meet the monastery « St. Archangels », famous in her frescocs and ancient past. This village, Oshani, has gardens with beautiful trees and industrious inhabitants, who live by growing silk-worms, the industry of papper and agriculture; on the outskirts flows a little river, Meglen, from which the whole region derives its name.

This charming region had to bear all the consequences and attrocities of the war, having been the route of both: friends and focs; it suffers still on account of the ignorance of those who have not provided sanctions in the treaty of 5-th August 1913, against those, who will not respect the clauses stipulated in it.

Indeed, the Greeks and Serbs have surpassed one another in not respecting the Bucarest treaty. The Greeks, especially, have done every thing in their power to exterminate the Rumanians from the region of Meglenia, through their schools of pan-hellenistic propaganda.

All the interventions of the Rumanians from Meglenia, by the Rumanian governments, were fruitless; therefore the Meglenians have begun to abandon Meglenia and come to settle down in Rumania, where they formed a group and founded a cultural society, giving it the name of the region, on the 3-rd of January 1916.

The members of this young society entered the Rumanian army which went to the battle fields, for the realization of the national ideal; on their return from the war, they continued assiduously their cultural work in the country, taking also care of those who remained at home.

NOTES:

The Rumanian church from Coritza demolished by earthquake. The earthquake, lately felt in Albania, has destroyed almost the whole town of Coritza. This earthquake has distroyed also the monumental Rumanian church.

The beautiful building of this church has been errected through the contribution of the Roumanians from the place, as well as of other emigrants from Rumania and America.

His official inauguration has been made in 1925, when Mr. Simion C. Mândrescu, actually an university professor, was the accredited Minister of our country.